Ч. 128 (12.494). Львів, пятниця 13. червня 1930. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і канад. Франції, Голяндії, Бельгії 30 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Галицькі повені і реґуляція рік.

I. Виливи карпатських рік за австрійських часів.

Повінь повстає наслідком виливу ріки чи рік, спричиненого надмірними дощевими опадами чи нагальним таянням великих мас снігу. Надмірні дощеві опади чи нагальне таяння снігу є елементарним, тобто незалежним від людської волі нещастям. Однак людина опановує у щораз більшій мірі природу, людський дух заставляє елементарні сили природи в що-раз більшій мірі служити собі. Людський дух перемінює пустарі і непрохідимі багна в урожайні поля і цвитучі городи. Це саме відноситься в деякій мірі і до повіней. Вправді ще й сьогодні чоловік лише в незначній і недостаточній мірі може впливати на скількість дощевих опадів, але вже навіть у старинних віках люди вміли запобігати наслідкам виливів рік. Переводження реґуляції рік, будова охоронних валів і збірників води може забезпечити населення перед руйнуючими наслідками повеней.

Галичина знає катастрофальні наслідки виливів рік. Що якийсь час гірські ріки виступають зі своїх берегів, нищать засіяні поля — ту надію хлібороба, зривають мости і руйнують дороги, поривають зі собою хати і живий інвентар. От і цього року Гуцульщину навістила повінь. А по повіни появляються пошесні недуги, що десяткують населення.

Я хочу тут обговорити справу катастрофальних виливів карпатських рік і потоків, розміри шкід, спричинених повенями і заходи, які робило австрійське і робить чи краще занедбує робити польське правительство, щоби охоронити населення перед руйнуючими наслідками виливів рік. Само собою розуміється, що ті справи обговорюватиму лише у відношенні до Східної Галичини. В моїх статтях спираюся на знаменитій праці **Roboty wodne i meljoracyjne w południowej Małopolsce, wykonane z inicjatywy Sejmu i Wydziału Krajowego, część I., inż. Andrzej Kędzior, Lwów,** 1928 стор. 404 і на інших урядових і неурядових джерелах.

Що кілька, а часом що кільканацять літ навіщають Галичину у літніх місяцях повені. Ріки Дністер, Стрий, Прут та їх гірські доплиunião виступають зі своїх берегів, заливають урожайні поля, забирають зі собою будинки і худобу і спричинюють більші або менші шкоди. Від 1867 р. занотовано за австрійських часів виливи рік у літах 1867, 1884, 1893, 1900, 1906, 1908, 1913.

Від 1884 р. починає краєвий виділ реєструвати шкоди від повеней і домагатися від австрійського правительства, щоби воно подібно як в альпейських краях, давало населенню доразову допомогу і рівночасно, щоби воно приступило до реґуляції карпатських рік.

Дня 7. жовтня 1884 р. предкладає краєвий виділ галицькому соймови звідомлення про розміри шкід від повені з 1884 р. а заразом свої внески щодо доразової допомоги населенню і щодо сталинової реґуляції карпатських рік. Звідомлення краєвого виділу виказують, що повінь з 1884 належала до найбільших, що вона навістила 52 повіти, 2699 громад, затопила 391.943 морґи управних ґрунтів і зірвала 3.549 будинків. Загальну висоту шкід оцінено на 13.734.034 австрійських гульденів, що виносить на польські золоті 49.607.330.

Шкоди заподіяні виливом Дністра, Пруту і Сяну в 1893 р. виносили 19.701.854. австр. корон.

Знова повінь з 1900 р. обіймила 16 східньогалицьких повітів і нанесла шкід на 9.534.795 корон.

Ще далеко більші щодо розміру шкід були повіни з 1908 і 1913 р. Наприклад краєвий виділ оцінює висоту шкід наслідком повені з 1913 р. на 312 міліонів австр. корон.

З представленого стану справи бачимо, що повені є правдивим нещастям для населення краю і що виливи рік наражують населення на велитенські шкоди, що ідуть в десятки, а навіть сотки міліонів корон.

Боротьба з виливами рік може йти в двох напрямках: 1) населення, якому виливи рік заподіяли шкоди і втрати, одержує доразову поміч; 2) переводиться реґуляцію рік і гірських потоків, щоби на будуче охоронити населення перед руйнуючими наслідками виливу рік.

Тут говоритиму про доразову поміч австрійського правительства і галицького сойму для нещасних жертв повеней. Мушу признати, що від 1884 р. і австрійське правительство і галицький сойм орґанізують у часі кожної повені в широких розмірах доразову поміч для потерпівшого населення. Інша річ, що вони це роблять на рішучі домагання заступників не лише українського, але й польського населення. Наведу приклади.

Висота безповоротних підмог виносила у 1884 році: з державного скарбу — 588.000 австр. ґульд., з краєвого фонду — 138.685 австр. ґульд., з добровільних складок 101.698 австр. ґульд. Разом 843.383 австр. ґульд., тобто 7.1 проц. висоти всіх шкід у землеплодах, будинках і ґрунтах.

Крім цього австрійське правительство уділило населенню безпроцентових позичок на засіви в висоті 598.379 австр. ґульд.

Австрійське правительство дало поверянам у 1913 р. таку допомогу: 1) на озимі засіви 1,000.000 кор., 2) на перезимування інвентаря 1.500.000 кор., 3) на поживу для населення і реконструкцію будинків 3.000.000 кор., 4) на реконструкцію доріг 3.000.000 кор., 5) на весняні засіви 1914 р. 3.500.000 кор., 6) на поживу й опал для міст 1.500.000 кор., 7) на відводнення ґрунтів 500.000 кор. Разом 14.000.000 кор.

Крім цього австрійське правительство признало ще податкові пільги, знижки на перевіз залізницями допомогових артикулів та 2 і пів проц. боніфікації на випадок затягнення краєвої позички на кредитову акцію для потерпівшого населення.

З цього всього бачимо, що австрійське правительство давало досить значну доразову поміч нещасним жертвам виливів карпатських рік, хоч, що правда, не в таких розмірах, як для альпейських країв або Чехії. Посли з Галичини, без огляду на народність, нарікали на скупість центрального правительства у відношенні до Галичини і на нехтування господарських потреб цього краю. У слідуючій статті порівняємо дбайливість австрійського правительства для Галичини з тим що робить для неї польське правительство.

Пос. Володимир Целевич.

Еміґрація.

(З нагоди тижня еміґранта.)

УКРАЇНСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ В XIX. І XX. СТ. ДО 1914 Р. В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

Українська еміґрація під Австро-Угорщиною йшла з Галичини, Буковини та Закарпатської України. Була це еміґрація сезонова до Німеччини і заморська. Сезонова еміґрація до Німеччини йшла з Галичини в числі 70 тисяч людей і приносила великі економічні користи нашому народові. Інша еміґрація йшла до Зєдинених Держав Америки, Канади, частинно до Арґентини, а в малій кількости до Бразилії.

Найскорше почалася еміґрація з Закарпатської України наслідком перелюднення тамошнього краю та економічної нужди. Почалась вона в другій половині 19. ст. і йшла виключно до Зєдинених Держав Північної Америки, а яка була сильна — видно з того, що на 600 тисяч теперішнього населення Закарпатської України є тепер пів міліона так званих угрорусів у Зєдинених Державах Північної Америки. Причиною цього цікавого та сумного явища було перелюднення, економічний, культурний та національний гнет мадярського правительства. Національно принесла та еміґрація ті плюси, що населення, яке виїхало до Зєдинених Держав, осідаючи в поодиноких місцевостях, замешкувало їх компактною масою, з вийшовши зпід мадярського впливу, перестало денаціоналізуватися і витворило цілу сітку економічних та суспільних організацій. До тих організацій належить майже ціла еміґрація з Закарпаття, остаючи вірною своїй церкві та обрядові, не підпадаючи поділові на ріжні партії та секти, як це сталось з еміґрацією з Галичини та Буковини.

Другою з черги була еміґрація з Галичини і Буковини, яка йшла до Зєдинених Держав Північної Америки, до Канади і Бразилії, а в останніх літах перед війною у малій скількости до Арґентини.

Як еміґрація з Закарпаття так і з Галичини — а пізніше з Буковини — була еміґрацією дикою, незорґанізованою. Еміґрація була викликана причинами економічними і корабельними аґентами, але тією еміґраційною струєю не цікавилася українська інтеліґенція, полишаючи еміґрантів опіці еміґраційних аґентів і не доцінюючи далекосяглости еміґраційного питання. Народ їдучи сам, полишений собі самому, за морем був виставлений на ціле море терпінь, ошукуваний через усіх, хто лише хотів. Не дивота, що еміґранти, приїхавши на місце, не маючи ні звідки поради, поселювалися там, де находили заняття, кожний осібняком, а не компактною масою як інші народи. Це було причиною, що еміґранти з перших 20 літ еміґрації були майже цілком страчені, як під оглядом економічним так і національним для українського народу. Першими піонірами організаційного руху серед українських еміґрантів в Америці були священики, які виїхали до Зєдинених Держав Північної Америки самочинно, маючи на ціли орґацію тамошньої еміґрації, а не економічні користи.

Творення українських парохій (греко-кат.) та прибування нових священиків зі старого краю спричинило відлучування греко-кат. парохіян від старих римо-кат. парохій та допроваджувало до конфлікту між римо-кат. епископатом і греко-кат. священиками. Спір цей викликав сильну реакцію через вірних греко-католиків і був дуже підхожою почвою для православної аґітації серед греко-кат. вірних. Боротьба греко-кат. парохій ведена через римо-кат. епископат дала почин до утворення православної церкви і переходу до неї національно нєсвідомих греко-кат. вірних та витворила крім цього секти баптистів й інші, а також русофільство. Коли польська еміґраційна хвиля, пливуча до Зєдинених Держав Північної Америки, концентрувалася коло старих центрів польської еміґрації і витворила полоси заселені компактною масою як міста Шікаґо, Детройт та околиці тих міст, місто Буфальо і його околиця, то українці крім одного містечка Олифант, заселеного переважно еміґрантами лемками, не витворили ніде центрів з компактною українською масою.

Причиною цього було те, що з польськими робітниками і хліборобами їхали як еміґранти також інтеліґенти, котрі займалися організацією польської еміґрації в Америці.

Анальоґічно як ішла еміґрація з Галичини, пішла й еміґрація з Буковини до Зед. Держав Півн. Америки, поповнюючи тіж самі блуди.

Другим краєм, куди звернулася струя української еміґрації, була Канада. Струя йшла виключно з Галичини і частинно з Буковини та Волині. Вона прямувала до трьох західних провінцій Канади — а саме до Манітоби, Саскачевану та Альберти. Прямувала вона до тих провінцій тому, що канадійський уряд спрямовував її в ті сторони — заселюючи еміґрантами з Европи безлюдні провінції. Коли українська еміґрація до Зед. Держав Півн. Америки була зарібковою еміґрацією та оскільки вона була поселенчою, то вся вона лишалася в промислових центрах, а відсоток українських фармерів був малий, то в Канаді у тих трьох провінціях, де не було майже жадних міст, українська еміґра-

Ще тільки 3 дні до 15 червня

ц. р. Хто на дні 15 червня ц. р. буде мати заплачену передплату за місяць червень ц. р., **буде брати участь у льосуванні нагород.**

ція була виключно поселенчою і осідала на фармах, а не по містах, бо фабрик у тих трьох провінціях не було тоді майже жадних, а праліс одержували еміґранти даром, або майже за дармо. Відмінно до Зед. Держав українські еміґранти потворили в Канаді густі кольонії з компактними українськими масами і таким чином лишилися при своїй народности. Культурну і духову працю вели спочатку серед канадійської еміґрації також майже виключно священики, що перейшли зі Зед. Держав Північної Америки до Канади і прибувші зі старого краю. Люди, які витворили розклад серед греко-кат у Зединених Державах, спричинили також і витворення ріжних сект і в Канаді.

Третім краєм, куди йшла українська еміґрація, була Бразилія. Еміґрація ця була викликана агентами корабельних ліній. Однак горячий клімат здесяткував наших еміґрантів у Бразилії і виказав, що землі ті як кліматично горячі, не надаються для наших еміґрантів.

Повоєнна еміґрація. — Загальний огляд.

Світова війна і спричинена нею нужда в Европі викликала і загострила еміґраційне питання. Коли перед війною еміґрація була виключно в руках приватної ініціятиви, то по війні всі держави Европи визнали еміґраційне питання — державним питанням і оголосили законами, що реґулювання еміґрації є виключно монополем держави. Перелюднення у всіх европейських державах і зрозуміння далекосяглости еміґраційного питання спричинило, що всі европейські держави творять осібні міністерства еміґрації, котрі реґулюють еміґрацію по лінії державних інтересів і займаються організацією своєї еміґрації під оглядом культурним та економічним у нових краях. Коли перед війною, так сказатиб, майже 80 проц. всеї европейської еміґрації йшло до Зед. Держав Півн. Америки, то по війні Зединені Держави замкнули майже цілковито свої границі для неанглійських народів, мотивуючи свій поступок тим, що в державі панує застій у промислі. У дійсности причиною замкнення границь Зед. Держав для европейських народів є проба засимілювати іміґрантів через здержання припливу свіжої хвилі поодиноких европейських народів. Таким чином хоче Америка занглійщити, себто зденаціоналізувати чужинців і це їй у великій мірі вдається. Для европейської еміґрації полишилися як давні терени в Північній Америці: Канада, а в Полудневій Америці: Арґентина і Бразилія, а як нові терени всі інші краї Полудневої Америки. Довоєнна еміґрація виказала, що як така під національним оглядом є шкідлива, бо в скоршім чи пізнішім часі наражена на винародовлення. Тому всі европейські держави і народи стараються, оскільки ще не мають своїх кольоній, витворювати національні кольонії в Америці через зміцнювання старих передвоєнних осередків, або вишукуючи нові полоси для кольонізації.

Еміґрація українців по світовій війні.

Світова війна змінила кордони держав у яких жили українці перед війною. На місце Австро Угорщини і Росії прийшли: Чехословаччина, Румунія, Польща і Радянські Республики, а зглядно Росія з радянським устроєм так, що українців розділено між чотири нові держави.

Не зважаючи на те, що селяни на Радянській Україні через революцію забрали землі більшої посілости, то еміґраційне питання на Україні дальше істнує. Це до деякої міри виказує, що навіть оскільки би ту землю, яку лишив собі уряд, перебрали українські селяни, то й тоді не вистарчило би землі на Україні, щоби обділити землею всіх селян в той спосіб, щоби вони творили сильну економічну одиницю. Хоч як пересадно це виглядає, то воно правдиве. Представник всесоюзного переселенчого комітету Попов на засіданні виконавчого переселенського комітету України сказав, що перелюднення найгострійше виступає на Україні, звідки треба виселити 7,200.000 осіб. Коли перед війною найкориснішою з точки національної була стихійна еміґрація українців на Кавказ, береги Каспійського моря: то є устя Волги, Казакстан та Туркестан, бо творила нове продовження української етнографічної території, то з причини специялізації землі рад. урядом вся еміґрація з приватної ініціятиви цілковито устала. Причиною цього є те, що нема приватної власности, від якої український еміґрант міг би набувати ті землі, а всесоюзний радянський уряд, стоячи на великодержавнім становищі, не хоче допускати до зміцнення українського населення на тих територіях. Одною з причин хвилевого припинення туди еміґрації є також спротив місцевих автономічних чинників.

Радянський уряд спрямовує тепер українську еміґрацію на Сибір для своїх цілей, переводячи свою великодержавну політику так, що еміґрація, яка є найкориснішою для цілого українського народу, може початися або зі зміною тактики або зі зміною державного устрою.

Румунія одержала з українських земель: частину Закарпатської України, Буковину та Бесарабію. Румунська держава визнала еміґрацію за державний монополь і не дозволяє еміґрувати румунському населенню, тільки всім нерумунським народам. Румунія, боячися революції у себе, перевела парцеляцію більшої посілости у великій скількости між селян, форитуючи всюди румунський елемент так, що українське населення через переведення аграрної реформи одержало дуже мало землі, а за це бідне населення втратило можність зарібків через зменшення господарств більшої посілости. Тепер серед українського населення під Румунією є дві селянські верстви: малоземельні, майже пролетарі, або краще сказати: сільський робітник та багата верства селян. Це спричинило ослаблення еміґрації українців з Румунії, яка йшла до Канади й Арґентини, бо багата верства не потребує еміґрувати, а біднота не має за що. Одним з факторів еміґрації з Бесарабії є політичний гнет.

Чехословаччина одержала частину давної Угорщини, а в тім дві треті части населення Закарпатської України. Перелюднення, яке панувало до війни на Закарпатській Україні, не лиш не усунене, але ще більше побільшилося, бо чеська держава замість перевести аграр. реформу державних пасовиськ та великих земельних обєктів, розділює ті землі між давних чеських леґіонерів. Перед війною малоземельне селянство Закарпатської України находило працю на великих латифундіях Угорщини у часі пільних робіт. Тепер ті зарібки відпали по тій причині, що Угорщина творить окрему державну одиницю. Також сильний чеський промисл, як не зовсім знищив, то спричинив упадок тих промислових осередків на Закарпатській Україні, які в передвоєнних часах почали там витворюватися. Всі ті причини складаються на те, що еміґраційна струя з Закарпатської України дальше пливе і звертається до Канади, Арґентини, а в міру можности до Зед. Держав Північної Америки.

Після атентату.

„Свобода" про атентат на архидіякона Сабова.

Ужгородська „Свобода", орґан христ.-народньої партії Підкарпатської Руси, подавши опис атентату на архидіякона Евменія Сабова, голову „общества ім. Духновича", пише:

„Наслідком атентату всі нам ворожі новинки (газети) накинулися на „Просвіту", на Волошина і взагалі на наші інституції та наших культурних працівників, представляючи діло так, гейби то було наслідком народовецької праці. Кожний чесний чоловік проти таких безосновних клевет і інсинуацій мусить з обуренням запротестувати. Лишень підла і лукава душа мо-

---

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Петро Холодний

(Замість некрольоґу.)

(Докінчення.)

На овиді розбудженого до нового життя українського мистецтва зявився Петро Холодний двацять літ тому, начебто припадково й несподівано. Дві картини Холодного — пейсаж „Літо" й портрет А. Іванова, появилися на виставці малярів-киян в 1910 без відома, а почасти й проти волі мистця, якого заскочила приятельська услужність саме в кінцевій стадії приготувань до прилюдного виступу.

А за такий свідомий і продуманий крок треба признати участь Петра Холодного в першій українській виставці, уладженій у салях київського музею в 1911 році. Була це перша маніфестація українського мистецького „сепаратизму" і як така була певного роду рішучим поставленням „точки над і". В поряд з доцьогочасними піонірами відродження українського національного мистецтва, в плеяду заслужених імен Василя Кричевського, Фотія Красицького, Миколи Біляшівського й В. Олеся, вплелося нове й до вчора ще невідоме ширшому загалови прізвище Петра Холодного.

Композиції як „Івасик і Відьма" своєю тематикою а „Вітер" характером своєї степової стихійности, упоруч з цілою низкою пейсажних етюдів і студій були гаслом мистецького світогляду Петра Холодного, доповненим відтак композицією „Катерина", що появилася на черговій виставці в 1913 році та „Казкою про дівчину і паву", виставленою в 1918 р.

Світова війна, а відтак революція й сонячний період відродження української державности спричинили, що на „Дівчині і паві" закінчився перший етап творчости Петра Холодного, в основу якого лягла „література" й етнографія. Був це врештою невідхильний довг, сплачений усім тим потугам, які здвигнули з вікового сну українське мистецтво в творах Шевченка, Штернберґа, Мартиновича й Васильківського і довго ще згодом покутували в пластичній продукції їхніх епіґонів.

Шляхи найближчого етапу творчости Холодного пішли в глибину, в пошуканці за суттю того, що в мистецтві расове, національне. Тільки, що дальша праця й творчість Холодного не проходила вже в нормальних умовах мирного часу, а в тяжких невзгодинах кочівничого шатра і злиднях еміґрації. Щастя хотіло, що життєва буря прибила човен П. Холодного до галицького берега та що останній, вінчаючий етап його творчости, той сам, яким імя Петра Холодного звязалося нерозривно з історією українського мистецтва, проходив на наших очах і обогатив територію нашої вужчої батьківщини.

На галицькому ґрунті побачила світло дня прекрасна композиція „Ой, у полі жито", тут теж зародилася і скристалізувалася уся ділянка творчости Холодного в сфері релігійного мистецтва.

Стінопис, іконопис, вітраж і церковна обстанова — все це зосередило не тільки муравлину працю, але й молодечий ентузіязм Петра Холодного. Нині важко спромогтись на дефініцію остаточних досягнень пок. мистця у тій ділянці, але здається, що тема в роді „Фра Анджеліко й релігійне мистецтво Петра Холодного", насовується тут сама собою і скорше чи пізніше будуть проведені анальоґії поміж творчою психікою тих двох, часом і расою відділених, а всеж таки так дуже собі близьких мистців. Тільки, що „наш Фра Анджеліко" обєднав у собі всі зусилля епохи краще й повніше, аніж вони обєднувалися в сочці творчости італійського мистця-богоугодника.

Поза релігійним мистецтвом Петра Холодного, якого творів берегтиме Галичина як безцінних скарбів, на окрему студію ждатимуть портрети пок. мистця, в яких ґалерії не тільки зарєєстровано найвидатніші обличча сучасности, але й збережено в їх характері духа й змагання епохи. Вожди української армії, державні мужі, політики й дипльомати, діячі української культури, усі вони житимуть тим життям, яким натхнула їхні обличча вдумчива і чутка кисть Петра Холодного. Як довг сплачений вимогам часу буде записана на рахунок Петра Холодного уся його праця в користь ґрафічного вивінування української книжки і друку взагалі. Не без належного підчеркнення лишиться його праця в обсягу історії й історії українського мистецтва.

В усіх напрямках мистецької творчости виявив себе Петро Холодний, у релігійному мистецтві почав і завершив собою цілий етап розвитку, був видимою головою й духовим провідником сучасного мистецького покоління, виексплоатував себе в користь мистецтва, невблагано й не кидав ні кисти ні буйних замислів до останнього віддиху.

Одного можна з цілою слушністю пожалувати, що галицьке громадянство, а краще кажучи чинники відповідальні за рівень його мистецької культури, не вміли використати велитенських завдатків таланту й ерудиції Петра Холодного, як мистця-педаґоґа. У часах, коли українська мистецька молодь горнеться з довірям до кожного, що обіцює їй науку, в часах, коли на цій культурній ниві розсілися у нас неуки і шарлятани, забракло чотирьох стін і даху над головою для школи, де Петро Холодний міг би передати бодай крихітку свого великого знання майбутньому поколінню. Це є наш невибачний гріх, не супроти Петра Холодного, який і так був перетяжений працею, але супроти самих себе, супроти нашого майбутнього.

Та покищо стоїмо над свіжою, але безповоротно замкненою могилою. Пошанувавши тлінні останки одного з найвизначніших із мистців сучасної України, мусимо подбати про те, щоби не змарнувати його безцінної спадщини.

же так кидати такі глупі підозріння на нашу чесну, тяжку і щиру культурну працю. Кождий, хто пізнає нашу культурну діяльність, знає, що за поповнення атентату ми ніколи не виховували ні словом, ні в письмі. Навпаки: ми уживання таких способів ніколи не одобряли; мимо такого способу не потребуємо, бо жива народовецька ідея того не потребує. Само собою розуміється, що кожний розумний і справедливий чоловік може заняти якесь становище щодо атентату лише тоді, коли ціле діло буде вислідження і виснене. Тепер лише зла воля може глядати виновників у народовецькім напрямі".

Від себе зазначимо, що після того атентату москвофільські групи на Закарпатті розпочали нечувану досі нагінку на все українське, а їх нахабність дійшла вже до того, що домагаються не тільки усунення о. Волошина з директури в учит. семинарії (де вчився атентатчик Федір Тацинець), але й розвязання Т-ва „Просвіта" в Ужгороді!

Відгомони виборів.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 8. червня 1930.

I.

Хоча виборча хвиля вже улягл ася, але її відгомони ще не минули. „Громадський Голос", звичайно, коли не має про що писати, пише про УНДО. Поважний успіх УНДО в останніх виборах на Волині мусів у першій мірі змінити цю звичку радикалів. І вони на здоровячко раз-ураз поминають нас своїм „не злим, тихим словом".

У ч. 22. „Гром. Голос" присвятив моїм „Виборчим підсумкам" („Діло" ч. 114) аж дві веселі замітки (слава Богу, що веселі!). В першій замітці автор трохи жаліє, що мене не набили так, як посла Ліщинського. Тоді, на думку автора, я написав би, що вибори в цьому році проходили під таким самим терором, як і в 1928. Далебі, не написав, панове! Життя, на думку націоналістів, треба освітлювати таким, яким воно є.

Тому й тепер твердж у, що вибори пройшли не так, як у 1928 році. Були надужиття, були поодинокі випадки терору, губилися урни на дві години (Воротнів) і т. д. Але це явища епізодичні, а не система. А системи не було тому, що не було при виборах попередніх противників, моральних санаторів з „одинки". А колиб вони були, чи коли вони, можливо, в найближчому часі будуть, то 28-мий рік повторивсяб чи повториться, то можливо в квадраті. Тільки всього!

II.

У другій веселій замітці „Гром. Голосу" під титулом „Жартуйте здорові", автор, перебуваючи в доброму повиборчому настрої, каже: „Діло" очевидно помилилося або жартує". (говориться про ту саму мою статтю, в якій я твердив, що частина радикалів голосувала за 18).

Ми, ундівці, ніколи не претендували на соціялістичну „неомильність". Але на цей раз я так не помилився у свойому твердженні. Нехай про це говорять цифри поданих голосів у де-яких обводах луцького повіту.

Сокуль. 1928 рік: 18-ка — 8, 22-ка — 99; тепер: ми — 55, радикали 54. **Чаруків.** 1928 рік: 18 — 35, 22 — 188; тепер: ми — 96, рад. — 107. **Княгининок.** 1928 рік: ми — 66, рад. — 384; тепер: ми — 90, рад. — 161. **Уляники.** 1928 рік: ми — 35, рад. 55; тепер: ми — 150, рад. 53. **Полонка.** 1928 рік: ми — 115, рад. — 404; тепер: ми — 277, а вони всього 45 і т. д.

Як бачимо, у цілому ряді обводів число радикальних голосів зменшилося, а наших збільшилося. Хоча ми не від того, щоби „здорові пожартувати", але тут уже не жарти, а статистика.

У багатьох обводах ми з радикалами розпарцелювали „вісімку": частина перейшла на листу 18, частина на 22. Через те, що скакати через два ступені важче, як через один, то значна частина сельробу-правиці, не маючи відваги відразу перескочити до національного табору, опускається поволі через радикалів. І колиб радикали у цьому сумнівалися, можу кожної хвилини служити цифрами.

На закінчення можу сказати, що є чимало поодиноких сіл, які в 1928 р. голосували на 22, а тепер у більшости на 18. Коли хто поцікавиться, подам їх.

III.

Впавши у добрий повиборчий настрій, автор замітки, кажучи про національний табор УНДО, ставить слово національний в лапках. „Чиюб корова мичала, а нашаб мовчала". Волиняки вважають, що є один лише організований національний табор — табор УНДО плюс неорганізований — табор безпартійних націоналістів.

Соц.-радикалів, які є під крилом другого інтернаціоналу, в нас до національного табору не зараховують. Винятком є ті, що взагалі вірять усьому на слово, та нічого не знають про другий інтернаціонал і хто перебуває в його орбіті.

Томуто на Волині націоналізм УНДО уживають без лапок, а націоналізм соціялістів у лапках. Скажете: „Що край, то обичай"? Можливо. Тільки в нас таке вже виробилося поняття, що червоний — не націоналіст; жовтоблакитно-червоний — теж.

І власне там, де селяни за жовто-блакитним зауважили червоне, замість голосувати на 22 чи 8, голосували в цьому році на 18. Інша справа — Волинське Полісся — місце, де завжди відіграються соціялісти. Там ще можна бути двобарвним чи червоним, бо там національного дальтонізму ще не вилікувала національно-освідомлююча праця.

Не знаю, чи тепер лікують звичайний дальтонізм. Але що національний дальтонізм можна вилікувати, то в цьому я вже переконався у волості Полониці, де національна (без лапок) листа 22 з 404 голосів зіхала на 45; натомість 18-ка (національна в лапках) замість 115 голосів дістала 277.

Маю одну велику хоробу — політичний оптимізм. Можливо, що завдяки цій хоробі вірю, що так само вилікуються згодом від національного дальтонізму й інші села Волині. За одно лише сумую: де тоді „Гром. Голос" набере стільки лапок для націоналістів?

А поки що: жартуйте й ви здорові!

В. Островський.

В безконечній черзі...

СПРАВА БОМБОВИХ ЗАМАХІВ ПЕРЕД СУДОМ.

Розправа проти здогадних членів УВО помалу тратить цей напружений, грізний настрій, який панував на салі в перших днях, зізнання свідків буденіють, перед самою розправою члени трибуналу читають „Зиза", прокуратор Ліпш регочеться із дотепів цього журналу на адресу конзуля СРСР і часами забувається, що тут на салі рішається доля і свобода 17 молодих осіб, повних сил і прагнення жити та бути на волі.

Трагічне і комічне сплітається у житті в нерозривну цілість і журнал „Зиз" на сьогоднішній розправі наче підкреслює цю трагікомічність життя.

Дня 10. ц. м. продовжував свої зізнання післдовник слідчої служби *Рудольф Радонь*, вияснюючи ролю Попадюка в УВО, після чого обговорює справу плянованих замахів УВО на функціонарів поліції у Львові. Попадюк на поліції признався, що брав участь у замаху на „Східні Торги" і зараз після замаху поспішним поїздом вернув до Коломиї.

Підчас переслухання Радоня прийшло до гострої перепалки між д-р Шухевичем, д-р Старосольським і предс. трибуналу, яка скінчилась погрозою предсідника, „Ми собі з тим дамо раду!". Колиж д-р Шухевич пропонує запротоколувати цю погрозу предсідника, предсідник відмовляється, мовляв „протокол до мене належить, а не до оборонців".

Знов справа катувань.

Предс. триб.: Пане Крушельницький, чи пан Радонь вас бив?

Обв. Крушельницький: Пан Радонь сам мене не бив, але коли мене били, пан Радонь числив удари.

Свід. Радонь: Пане Крушельницький! Я людина релігійна і мене присяга зобовязує говорити правду, а ви нерелігійні і все, що ви говорите про биття, є неправдою. Пане Крушельницький, говорите про биття, то неправда. Я під присягою тверджу, що все це брехня. Ніхто Крушельницького не бив і не грозив, що буде бити.

Обв. Крушельницький: Ви грозили мені, що коли я свої зізнання в суді відкличу, то ще будете бити!

Свід. Радонь: Пане Крушельницький, вам ніхто не грозив!

Далі обв. Крушельницький вияснює, що УВО присягав на револьвер а не на хрест тому, що до УВО належать і особи нерелігійні.

Крушельницький твердить, що вся справа з Голубівною видумана ним самим, так, як багато інших історій, якими він пробував обманути поліцію.

Після цього свід. Радонь твердить знов, що в кімнаті слідства на поліції ніяких приладів для тортур нема, нема ніякого червоного світла ні лавок, обвинувачених ніхто не бив ані не мочив їм ніг у мидницях. Всі ці історії про червону лямпу це твір фантазії пана Крушельницького.

Обв. Попадюк зізнає, що тоді, коли його били, то свідок Радонь не був присутній.

Обв. Терещук: Коли мене били, то пан Радонь був присутній і писав.

Свід. Радонь: Пане Терещук, те, що ви говорите, не є гідне вас, я відносився до вас як до брата, я дбав, щоби вас лікар вилікував, я позичав вам книжки, а ви мене так зневажаєте.

Обв. Терещук: Пан Радонь відносився до мене незле, але він був присутній коли мене били і сам казав дати ведро для миття ніг та намовляв, щоби я не признавався, що мене били.

Свід. Радонь: То неправда!

Обв. Вацик підтверджує, що свід. Радонь дав наказ бити його і накидати на нього коц і був присутній при битті. По наказу свідка Радоня йому дали 15 буків, потім 30.

Свід. Радонь: То все неправда! Я нікого не бив, а таких ординарних слів, як „к..ва маць" не уживаю ніколи.

Обв. Вацик: Ви казали мене бити третій раз „по нирках" і я тільки тому сказав, що належу до УВО, бо інакше булиб мене вбили на смерть. Коли мене почали бити, то пан Радонь кричав: „Давай, забавімися!" і так бавились, що я зімлів. Мене так збили, що я не міг говорити і все, що я зізнав, було тільки сказане під примусом.

Свід. Радонь: Це все, від початку до кінця неправда. Поліція нікого не била.

Обв. Наорлевич виказує, що зізнання свідка Радоня про конфронтації з Попадюком є неправдиві. „Коли мене били, пан Радонь був присутній і сам наказував бити та числив буки".

Свід. Радонь: Це все неправда. В моїй присутности ніхто Наорлевича не бив.

Так само обв. Махницький твердить, що свід. Радонь був присутній, коли його били, але свідок знов заперечує.

Обв. Кирилюк рішуче доказує, що свід. Радонь дав наказ бити його, числив до 60 буків і бачив, як йому накидували на голову коц. Відтак свід. Радонь дав наказ: „По плечах не бийте" і почалось биття по пятах. (Свід. Радонь сміється цинічно і заперечує.) Далі Кирилюк доказує, що після побоїв він кілька днів плював кровю. Кирилюк не зізнав на поліції, що його втягнула до УВО Шушкевичівна, але після переслухання в слідчого судді свід. Радонь підсунув йому думку, що його звербувала Шушкевичівна і Кирилюк. Щоби покінчити слідство і не бути битим, підтвердив слова Радоня, але Шушкевичівна не втягнула його до УВО. Кирилюк твердить, що ніяких членів УВО він не заприсягав.

Свід. Радонь: Виж подиктували мені текст присяги УВО, яку ви знали напамять.

Обв. Крушельницький: Я заявляю, що пан Радонь знає текст присяги УВО давно сам напамять і підсуває її вязням.

Обв. Качмарський доказує, що писав свої зізнання під примусом, і що свід. Радонь відкидав його писані зізнання два рази і не приняв їх доти, доки він не написав те, чого вимагала поліція, хоч це все неправда.

Свід. Радонь заперечує.

Обв. Качмарський: Чи ви, пане Радонь, памятаєте, як ви підсунули мені картки з питаннями про замах на Федунішина і примушували подати відповіди такі, яких вам треба?

Свід. Радонь: Ні, виключене, це брехня!

Обв. Колодзінський пригадує Радоньові, що він примушував його до всього признатись, мовляв, „ми і так все знаємо".

Обв. Онишкевич і обв. Лемішка доказують,

що свід. Радонь бачив, як їх катували, але свідок знов заперечує.

На запит прокуратора, свідок повторяє ще раз, що обв. Шушкевичівна Стефанія намовляла Кирилюка вступити до УВО і тим чином зєднати впливових людей для отримання посади в митрополичих добрах. Це мав зізнати сам Кирилюк.

На запит оборонця д-ра Старосольського, обвинувачені зізнають, що свід. Радонь трактував обвинувачених в брутальний спосіб і лаяв їх останніми словами. Свідок Радонь твердить, що деяких обвинувачених, особливо Кирилюка і Качмарського трактував по приятельськи і навіть називав здрібнілими іменами „Ромцю!", „Влодзю!" і т. д.

Д-р Лев Ганкевич ставить свідкові кілька питань і заявляє, що трибунал і лава присяглих та оборонці є в трудній ситуації, бо поліція твердить, що нікого не била, обвинувачені твердять, що їх катовано і ніхто не знає, як це питання розвязати. Так само що до вимушення зізнань, д-р Ганкевич виказує, що свідок Радонь сам мимоволі зрадився, що обвинувачений Кирилюк не зізнавав добровільно, але під вимушенням поліції. Д-р Ганкевич випитує, як це Тарас Крушельницький зі соцялиста став націоналістом і свідок пояснює, що причиною зміни переконань Крушельницького були справи еротичні, не політичні, як це Крушельницький признався. Останньою причиною переходу Крушельницького до націоналістів, була націоналістка Голубівна, як це вже говорилося вчора.

Д-р Шевчук: Пане Радонь! Попадюк твердить, що ви його не били, але били ті поліціянти, які вам привели Попадюка до салі. Чи ви не моглиб сказати, як називаються ті поліціянти?

Свід. Радонь: Пане меценас! Ми маємо стільки поліціянтів, що я не можу памятати, котрий з них приводив Попадюка. (Між оборонцями сміх.)

Далі оборонець Шевчук цілим рядом питань і фактів доказує, що поліція не має найменшого конкретного доказу про участь Попадюка в замаху.

Підчас сьогоднішньої розправи обвинувачені зізнавали, що їх катовано в кімнаті „бриґади обичайовей".

Друге засідання ради міста Львова.

Вибір віцепрезидентів.

У середу зібралася львівська міська рада в справі вибору віцепрезидентів. Перед засіданням Господарський Клюб (ББ) переговорював ще з клюбом радних бувш. м. ради та ППС. Переговори розбилися. Після отворення засідання рад. Літвінович від Госп. Клюбу, Інтеліґенції, ХД, Зесполу Сто і ББС (рев. фракція ППС) поставив кандидатуру Іжика. Від Вільн. Зєдинення Радних (давніх радних із вибору 1913 р.) рад. Влодзімірський зголосив кандидатуру д-ра Поратинського. Іжика вибрали 80 гол. віцепрезидентом, Поратинський дістав 43 гол., 3 карти віддано білі. Опісля 67 гол. вибрали Хаєса, д-р Сокаль одержав 55 гол., білих карток було 4. Далі Госп. Клюб зголосив кандидатуру інж. Кольбушевського, Гершталь від ППС кандидатуру Щирека. Кольбушевський одержав 70 гол., Щирек 49, чистих карток віддано 7. Коли Кольбушевський заявив, що приймає вибір, на галерії счинився галас. Кричали: Чому приймаєте? Геть! Зречіться! Ганьба! Вкінці вибрали 4-го віцепрезидента санатора Кубалю 74 гол., Гіп. Слівінський одержав 27 гол., 21 гол. було чистих.

Коронування Карла.

(АТЕ). Коронування Карла II. на румунського короля відбудеться в жовтні 1930 р. Сподіються, що до того часу король погодиться зі своєю жінкою Оленою.

Що буде зі соймом?

За 10 днів минає речинець на який відложено сойм, що був зібрався на надзвичайну сесію. Колиб сойму знову не відложили, або колиб сесії не замкнули, то засідання сойму відбулося би 23. червня, бо 22-го є неділя. Одначе й далі кружляють чутки, що розвязання сойму треба сподіватися ще в червні.

Мін. Ґранді у Пілсудського.

Дня 11. червня рано приїхав до Друскеник італійський міністр закорд. справ Ґранді з мін. Залеським і шефом кабінету військових справ Беком. На двірці витав Ґрандія білостоцький воєвода. Марш. Пілсудський приняв мін. Ґрандія на веранді чаркою вина й оба розмовляли зо 2 год. на політичні теми. В год. 17. мін. Ґранді вернув у Варшаву.

Вислідм нарад мін. Ґрандія з мін. Залеським.

ПАТ повідомляє, що в розмовах мін. Ґрандія із мін. Залеським стверджено, що між обома державами нема ніякої розбіжности інтересів. Вони ствердили, що госп. відносини між обома країнами мають дані на щораз кращий розвиток і дають широкі можливости на будуче. Оба міністри ствердили теж згідність поглядів на гол. питання теперішньої політики та висловили бажання, аби близька та безінтересовна співпраця обох урядів причинилася до скріплення мира в Европі.

Справа реґуляції гран. рік.

ПАТ повідомляє зі Станиславова, що міжміністеріяльна комісія для розгляду кордону задля заключення умови з румунським урядом у справі реґуляції граничних рік покінчила обїздку кордону. Комісія відвідала півд. часть косівського повіту здовж Білого Черемошу аж до устя біля Снятина, опісля Дністер від Устечка, пов. Городенка, до Окопів, пов. Борщів і ствердила дуже поганий стан комунікації здовж Білого Черемошу повище Кут. Крім того признала конечним уреґулювати сплав на Черемоші.

Згоріли пасажири корабля.

Із Бостону повідомлюють, що наслідком мряки пас. корабель „Ферфекс" зударився із кораблем-цистерною. Корабель охопило полумя, що перекидалося й на „Ферфекс" і попарило тяжко кільканацятьох подорожніх і людей із залоги. Вони скочили в воду, та горіюча нафта розілялася по воді. Пасажири згоріли. Корабель, що віз нафту із Бостону звався „Пінтіс", мав 1100 тон, а був власністю „Ню Інґленд Ойл Рефайнінґ Комп." З його залоги згинуло мабуть 40 моряків. Із „Ферфекса" нема 11 моряків і 7 подорожніх.

Три присуди смерти за комунізм.

Перед львівським судом присяглих закінчилася в середу розправа проти Аківи Каганого та трьох його товаришів, обвинувачених у гол. зраді, якої допустилися тим, що редаґували й поширювали комуністичні летючки серед вояків. Присяглі судді 8 голосами заперечили питання щодо Каганого, а 7 гол. потвердили його щодо Ізр. Гірша, Сам. Юґенда та Нафт. Пропера. На основі того вердикту трибунал увільнив Каганого, а Гірша, Юґенда та Пропера засудив на кару смерти — шибеницю. Оборонці зголосили касацію, а прокуратор Мостовський зголосив касацію у справі увільнення Каганого. Засуджених під сильною ескортою відвели до Бриґідок.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·88·50—8·89·00, канадійський долар 8·79·50—8·80·00, чеська корона 0·26·25—0·26·50 австрійський шілінг 1·25·50—1·26·00, румун. лей 0·05·00—0·05·50, француський франк 0·34·80—0·35·00, швайцарський франк 1·72·00—1·72·50, фунт штерлінгів 43·40·00—43·70·00, радянський червінець 11·00—12·00, німецька марка 2·12·75—2·12·80

Золото: 20 корон 36·20·00—36·60·00, 20 франків 34·25·00—34·50·00, 20 німецьких марок 42·00·00—42·40·00 10 російських рублів 46·00·00—46·40·00.

Срібло: Австрійська корона 0·47·00—0·48·00 5 австрійських корон 2·50·00—2·60·00, австрійський фльорен 1·25·00—1·30·00, російський рубель 2·00·00—2·10·00, копійки за рубель 1·00·00—1·05·00.

Збіжа.

Пшениця двірська 36·75—37·75, пшениця селянська 34·50—35·50, жито галицьке 15·50—16·00, ячмінь галицький броварняний —·00—·00, ячмінь на мливо 14·00—14·50, ячмінь пастівний 13·00—13·50, овес галицький 14·00—14·50, кукурудза румунська 21·25—22·25, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 45·00—55·00 фасоля кольорова 30·00—35·00, фасоля краса 40·00—45·00 горох пів-Вікторія 23·75—25·75, горох пільний 21·25—22·25, бобик 19·50—20·50, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 26·50—27·50, сіно солодке краєве прасоване 6·00—7·00, солома прасована 4·50—5·00, гречка 20·00—21·00, льон 00·00—00·00, зубінь синій 00·00—00·00, ріпак 00·00—00·00, грисік кукурудзяний 00·00—00·00, мука кукурудзяна 00·00—00·00, отруби житні 7·00—7·50, отруби пшеничні 9·75—10·25, крупи гречані 43·00—45·00 пшоно 00·00—00·00, крупи ячмінні 00·00—00·00, пенцак 00·00—00·00, просо краєве 00·00—00·00, макухи льняні 29·00—30·00, мак синій 150·00—160·00, мак сивий 110·00—120·00. конюшина червона 000·00—000·00.

Мадярщина не гадає лучитися з Румунією.

(АТЕ). Мадярські міродатні кола заперечують чутки, начеб Мадярщина задумувала віддати мадярську корону румунському королеві Карлові на основі федерації.

Братання вояків із селянами.

(АТЕ). В Баришполі біля Київа прийшло до кровавої сутички на тлі колективізації. Около тисяча жінок напало на рільну комісію, добре побили її та поломили мірничі причандали. На другий день у Баришпіль прийшов відділ війська для успокоєння населення. Жінки й діти говорили воякам: „Ви наші брати — обороніть нас від комуни!" Вояки не хотіли стріляти в юрбу, владили віче, на якім ухвалили резолюцію з домаганням, аби війська не вживати проти селянства та щоби не переводити колективізації. Після віча відбулося братання вояків із селянством. 4-ий полк піхоти за повищу подію влада розформувала.

ЗА ОКЕАНОМ.

Відгуки харківського процесу.

В нашому дневнику нотувалися деякі виступи нашої еміґрації в Америці проти наміреного, але недовершеного вбивства 45 обвинувачених українців у СРСР. В тій справі відбувалися масові віча по ріжних місцевостях Америки, де живе наша еміґрація. Зі всіх усюдів висилано телеграми й меморіяли до американського уряду та до впливових американських політиків з протестом проти більшовицького панування на Вел. Україні, а зокрема проти переслідування української духової еліти. Як у кожній політичній акції, так і в цій вело перед „Обєднання Українських Організацій в Америці". Ця політична централя вислала була від себе до сенатора **Бори,** предсідника Комітету для закордонних справ, довше письмо, в якому між іншим сказано:

„Пане! Дня 26. лютого подала „Есошіетед Прес" таку новинку, надіслану з Харкова, столиці Радянської України: Заарештованих 45 контрреволюціонерів обвинувачує державний прокуратор у намірі вбити численних високих правительственних і комуністичних урядовців, включаючи Сталіна, Каменева, Ворошилова, Зиновєва, а навіть Леніна, коли він лежав хорий. Прокуратор твердить, що контрреволюціонери намагалися повалити теперішню владу України, замінюючи її на капіталістичну при допомозі певних чужинецьких правительств. Прокуратор твердить, що головна кватира оцеї повстанчої організації була в Київі та що до неї належали Сергій Єфремов, президент Української Академії Наук, бувший премієр Чеховський і Ніковський, бувший міністр для закордонних справ у кабінеті правительства Петлюри. (Ню Йорк Таймс — лютий 27, 1930)".

Дальше інформується, яку позицію займали поодинокі обвинувачені серед українського світа, а під кінець пише „Обєднання":

Зприводу цього зі всіх земель, де тільки живе український нарід поза межами совітів, посипалися тисячі протестів проти більшовицького самосуду над українськими вченими. Такі протести піднесено рівнож і по всіх американських містах, де тільки живуть американські горожани українського роду.

Український нарід переплатив уже більшовицьку окупацію України міліонами жертв у людях, які погинули з голоду або по тюрмах. А крім того втратив тисячі культурних робітників, яких вислано поза межі України, або розстріляно за те, що їх запідозрено у протибільшовицькій акції і змаганню до відірвання України від звязку з Москвою. Тому не диво, що український нарід побоюється, що теперішні арешти вчених закінчаться рівнож розстрілом невинних людей.

До того додаємо, що більшовицька влада розвязала недавно Українську Автокефальну Православну Церкву, а її голову, над гробом стоячого 80-літнього митрополита Василя Липківського, запроторила до тюрми разом з іншими єпископами тоїж церкви. І тих єпископів судитимуть ріжнож як контрреволюціонерів.

Оті сумні події змушують нас віднестися до Вас Достойний Пане Сенаторе, і просимо Вас, щоб Ви були ласкаві з людських і культурних оглядів заінтерпелювати совітський уряд у справі арештованих українських учених і єпископів так, як це Ви інтерпелювали у справі рятування арештованих совітською владою жидівських рабінів.

Це є одинокий спосіб, у який ми звідси при помочі культурної Америки можемо пробувати рятувати життя невинних горожан. Тої благородної інтервенції просять Вас сотки тисяч американських горожан українського роду, яких представником є Обєднання Українських Організацій в Америці.

Остаємо з глибоким поважанням:

О. Ревюк, предсідник. Д-р Л. Мишуга, секретар."

Американська „Свобода" (як і інші органи нашої преси) містила численні протести на своїх стовпцях від ріжних установ і поодиноких громад. Між іншим подає цей часопис у телеграмі з Вашинґтону, що „конґресмен" Дж. Ф. **Брум** відчитав на засіданні конґресу у Вашинґтоні телеграму-протест, яку одержав від о. Івана Гун-

дяка, пароха української прав. церкви в Майнерсвіл, Па. у справі переслідувань української автокефальної церкви на Вел. Україні і запроторення українських учених до тюрми.

Відрадний обяв, що організація „Обєднання" держить руку на живчику нашого національного життя й не занедбує ніякої нагоди, щоби пригадати нашим землякам в Америці, якого вони роду, а впливових чужинців інформує про положення на українських землях в Европі.

Концерт Романа Придаткевича.

В Ню-Йорку відбувся 27. квітня ц. р. концерт українського скрипака, проф. Романа Придаткевича. На його програму складалися твори визначних мистців ріжних націй і оригінальні твори самого Придаткевича (З буйним вітром та розмовонька, Янічок, Пісня пастухів, Подільський манускрипт, Бездомний козак і його кінь, Козачок та інші). Концерт відбувся у великій залі „Тавн Голл" при 43 вул і пройшов з великим успіхом. Музичні рецензенти нюйорських газет приняли виступ українського скрипака дуже прихильно.

НОВИНКИ

— **Концерт** Івана Ґеціва відбудеться 16. VI. ц. р., а не як помилково подано 13. ц. м.

— **Письменникам і журналістам** пригадує Рада „Тва Письм. і Журн. ім. І. Франка" у Львові Загальні Збори Т-ва, що відбудуться в пятницю, 13. ц. м. в год. 7. веч. у салі засідань Т-ва „Просвіта".

— **Листова тайна.** В останніх днях травня ц. р. надійшов під адресою посла В. Загайкевича з Праги лист. Та на превелике диво лист цей замість бути доручений адресатові, опинився в руках адміністраційної влади, яка лист цей передала прокуратурі та судові. Одночасно істнує закон, загварантований арт. 106. конституції, кавтелями закона з 6. IV. 1870 р. про охорону тайни листів і писем і постановами §§ 158. і т. д. к. п. к.

— **Іспит зрілости** в ґімназії „Рідної Школи" в Дрогобичі відбувся під проводом дир. Йосифа Схабовського в днях від 2.—6. червня. Іспит зложили: 1. Баран Теодор. 2. Вереницький Гриць. 3. Витвицький Павло. 4. Германсдерфер Пилип. 5. Городиський Евген. 6. Гутович Володимир. 7. Дідоха Микола. 8. Кішко Ярослава. 9. Козар Осип. 10. Коссак Юрко. 11. Крисько Василісса. 12. Марків Теодор. 13. Мельник Ярослава. 14. Павлів Софія. 15. Петрів Мирослава. 16. Писарів Яків. 17. Попель Василь. 18. Проць Степан. 19. Ратальський Лев. 20. Робак Володимир. 21. Смола Михайло. 22. Сурма Іван. 23. Тустанівський Евген. При письменному іспиті репробовано 5, при устному 8 абітурієнтів.

— **Прикраса Львова.** Площа Цлова у Львові, що була досі не площею, а малим клаптиком травника, що кінчився похмурим старим муром буде побільшена. Мур перед тюремним будинком скарбового уряду вже щез. Тепер іде праця, щоби з площі в його розмірах зробити „сквер" перерізаний хідником.

— **Страшний учинок божевільного.** Василь Колісник з Конюх коло Бережан, 41-літній, з родини обтяженої психопатично, зраджував обяви мелянхолії, утікав з хати, дурів зі злости. Жінка й родина хотіли відвезти його на лічення до Кульпаркова, радилися лікаря та той признав його нормальним. Але хорого ті заходи цікавили і він потайно став снувати пляни. Два тижні вдавав спокійного, ходив з жінкою в поле на роботу. В останніх днях люди бачили, що він острив на точилі рискалик, а не завважали, що він точив рівночасно московський штик. Дня 6. ц. м. ранком, коли вже всі повставали, напав без причини на жінку та десятьма штовхненнями штика в груди убив її на місці, перед очима четверо маленьких дітей. Відтак утік з рискалем у конюські ліси та блукався там цілу добу, а дня 7. VI., в суботу, сам утопився в урманськім ставі. Смуток і страх тривали від кількох днів у селі. Одно з сиріт лишилося немовлятком в колисці; двоє, в віці 3—5 літ не хоче у нікого бути, все втікають до дому й шукають мами; 13-літній хлопчик лишився на господарстві.

— **У 400-ліття уродин Кохановського.** У Кракові відбувся цими днями великий науковий зїзд польоністів з нагоди 400-ліття уродин Яна Кохановського. У ньому взяло 56 гостей із чужини, головно вчених, що досліджують польську мову й літературу. Із справоздань цього зїзду довідуємось, що з українців були на ньому д-р І. Свєнціцький, що промовляв в імені „Національного Музею" та наукових кол, проф. І. Огієнко, що мав реферат на зїзді і Б. Лепкий, що промовляв на бенкеті, який для учасників зїзду видала „Польська Академія Наук" у Кракові.

— **Ріжні вістки.** У Женеві почалась 14-а міжнародня конференція праці, що триватиме 6 тижнів при співучасти представників з 51 країв. — У Любеці померло знову 8 немовлят, щіплених проти чахотки, винаходом проф. Кальмета. — Папа призначив пятьох нових кардиналів; наймолодшим із усіх дотеперішніх є свіжопризначений франц. епископ з м. Ліль, Лінар. — В околиці Гамбурга в селі Ніндорф селяни поставили барикади, коли прийшли скарбові урядовці фантувати їхне майно. — Бувш. румунська королева Марія поїхала до Оберамерґав, щоби приглянутись „пасійним виставам". — Новий рекорд лету над землею встановлений у Вашингтоні старшиною маринарки Сіюсеком, що знявся на літаку на 13.156 метрів. — Цими днями в Марокко у віддалі 100 км. від Феза впав сніг, якого в такій порі ніхто там не памятає.

— **Англійські студенти.** Цими днями преса принесла звичайну хронікарську звістку про одну студентську траґедію у відомім англійськім університеті Кембріджі, де один студент застрілив другого і сам покінчив самогубством. Треба було аж такої сензації для університетської управи Кембрідж, щоби довідатись про ріжні подробиці закулісового життя тамошних студентів. Це життя не мало в собі нічого із славної англійської дисципліни та солідности. Убивник і самогубець Потс був дириґентом джезбандової капелі. Він і товариші влаштували собі обстанову з княжим люксусом, мали власні авта і безліч ґардероби. Товаришками їхніх бенкетів були дами з ріжних „барів" у місті та в околиці. Виявилось, що в деяких селах істнували прилюдні веселі доми, де студенти з Кембрідж забавлялись до нестями. Самим купцям були винні ці студенти 200.000 фунт. штерл. Відомо, що більшість студентів — панички з багатих родин, які мали гроша доволі, а навіть мали власні авта та службу.

— **І поет і міліонер.** Югославянська, австрійська та італійська преса присвячує статейки американському міліонерові Джон Кееві, що є одночасно поетом. Його викинули з Альбанії і він виїхав до Спалято. Там найняв він для себе весь корабель, відтак цілий спальний вагон. У поїзді до Любляни платив усім пасажирам III-ої кляси обіди та вечері. У Любляні роздавав „на чай" по 500 і 1000 динарів на всі боки: послужникам, портієрам, стрижіям. У якімсь селі на прогульці дав усім мешканцям по 500 динарів. Цей американський міліонер став славним в Европі не завдяки своїм творам, а грошам.

— **Проти американських звукових фільм.** Газета „Ля Пренса" (еспанська) з Буенос Айрес, столиці Арґентини нарікає на звукові фільми зі Злучених Держав. Денникові не подобається не тільки чужа англійська мова та зміст драм і спосіб вистави. Він особливо критикує фільмові знимки американських оперет із співами, музикою й танцями з практичного погляду. Власне такі звукові фільми, каже „Ля Пренса", причинились до того, що тисячі арґентинських музикантів, які грали по театрах, тепер стратили роботу, і лишилися з родинами без куска хліба. Перше вони грали у фільмових театрах, а тепер при звукових фільмах їх майже не потрібно. Крім цього часопис осуджує американські звукові фільми також за те, що вони „джезом" нищать і підривають дійсну мистецьку клясичну музику.

— **З Т-ва „Зоря" у Львові.** В суботу, 14. червня ц. р. відбудеться у власній домівці при вул. Вірменській ч. 25. виклад д-ра Е. Дурделла на тему: „Венеричні недуги". Вступ вільний. Гостям раді. — **Виділ.**

З театру.

МАЛИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: *„ЧОРТ"* пєса на 3 дії *Ф. Мольнара.*

Кожне покоління має свого чорта. Той мольнарівський, який 20 літ тому приніс мадярському авторові чималу популярність і гроші, виглядає нині трошечки старомодний. Нинішній чорт не займається такими дурницями як посередництвом у любовних справах, зовсім нескладних, майже банальних, які кожний рішає на власну руку.

Коли слухаємо не вперше цієї дещо дотепної комедії, приходить нам мимохіть на думку: чому автори всіх віків так радо вибирають чорта та Дон-Жуана на своїх головних героїв? Ці два типи дають їм змогу малювати зовсім неждані переходи переживань, які не можна мірити звичайною „людською" психольоґією. Чорт Мольнара є одночасно (як це зрештою часто буває!) Дон-Жуаном: але це Дон-Жуан такий людський, такий сальоновий, такий коректний і льоґічний, що носить на собі, наче його вбрання, всі риси даної доби. Мабуть тому він нас нині не поривае своєю ориґінальністю.

Артист Ленчевський, що вибрав собі його на пописову ролю, заграв його як мога природно і зробив із нього щось посередне між бувальцем клюбів і трохи витертим біржевим посередником. Для вдатного переведення любовних трансакцій це може краща маска, як сальонового джентельмена у фраку.

М. Р.

Дописи.

БЕРЕЖАНИ. *(Вступні іспити до І. кл. ґімн.).* Недавно писали ми про клясифікацію в українських відділах при держ. ґімназії в Бережанах, а сьогодні мусимо написати про самовільне зарядження дирекції, яке спрямоване недвозначно на постепенну ліквідацію тих відділів. Дня 1-го травня ц. р. появилася з дати 28. 4. вивіска з зарядженням нових вимог при вступних іспитах до І. кл. Вимоги ті очеркнула Кураторія Ш. О. Л. в урядовому дневнику з 25. І. 1928, ч. І., стор. 18., III. уст. 5. і до нині їх не змінила. Там читаємо, що вимоги нпр. з рахунків є такі: а) писання чисел до міліона включно, б) чотири ділання числами цілими до тисячі включно, в) безоглядна біглість в табличці множення, д) міри і ваги. Це зарядження Кураторії змінила дирекція тутешньої ґімназії ось як: Справне письменне виконання чотирьох ділань на числах цілих, дробах десяточних і звичайних. Поняття про відношення і процент. Подібність і скаля. Ґеометрія: вимір піль і поверхні. Поняття відношення двох відтинків. Скаля: 1:10, 1:100, 1:2, 1:5. Рисування подібних фіґур і помір піль тих фіґур. І так з кожним предметом. Про українську мову нема згадки, так, якби утракв. відділів не було. Перелякані родичі відносилися вже в цій справі до Кураторії, але зарядження дирекції висить і до сьогодні на своєму місці і відстрашує від ґімназії. Маємо занотований факт, що інструктор з села, який приїхав зголосити своїх трьох учнів до І. кл., прочитавши на коридорі зарядження, вернувся з тими словами: „Я своїх учнів повезу до Тернополя або до Львова, бо при таких вимогах я сам мусів би при іспиті перепасти". Та на тому не кінець. Пан директор, щоби якнайбільше утруднити вступ до ґімназії, видав в останніх днях нове зарядження, а саме, що кожний петент, крім усіх досі вимаганих документів, мусить предложити лікарське свідоцтво від шкільного лікаря. Які труднощі приносить оттаке, на око, дрібне зарядження для українських родичів, що складаються переважно з сільського елементу, про те не будемо згадувати. Запитуємо цею дорогою Кураторію Ш. О. Л., як вона дивиться на ті самовільні зарядження директора бережанської ґімназії? *Батько.*

БОРИСЛАВ. *(До хорового обєднання.)* У Бориславі відбулося дня 24. V. ц. р. рідке торжество а саме зїзд Боянів з двох місцевостей (з Дрогобича і Борислава) на спільне свячене. Ідея обєднання співочих товариств у велику зорґанізовану родину — знайшла отсе знову нагоду, щоби вказати на свою животність. Вагу такого обєднання його значіння для нації — зясував у глибоко продуманій, прекрасній і сильній змістом промові — присутний на салі Впов. п. директор Вол. Кузьмович. „Через цивілізацію й культуру до великої цілі — а двацятьтисячний хор — буде яскраз доказом орґанізованости й культури". Виводи дир. Кузьмовича глибоко врялися у память співаків, і підуть вони вказаним ним шляхом. — Вирішено негайно скликати анкету для ухвалення правильника Підкарпатського Союзу Хорів у Стрию і в цілости, як зорґанізована одиниця, злитися з Краєвим Союзом Хорів. Головний труд в улаштуванні цього торжества припав в цілости Вп. паням: Яворській, Дудураківній та іншим і Вп. панам: проф. Лопаті, Млахті, Пятницї й іншим. Усім їм і належиться за те прилюдна подяка. *Співак.*

ПЕРЕМИШЛЬ. *(З філії Т-ва Охорони Воєнних Могил).* Дня 30. травня ц. р. відбулися в Перемишлі збори філії Товариства Охорони Воєнних Могил. Перемиська філія належить до доволі рухливих установ. Під її опікою остає Пикулицький цвинтар, три могили жертв війни 1918 і 1919 р. на міськім цвинтарі в Перемишлі, одна могила померлого українського інваліда на тому самому цвинтарі та масова гробниця 44 жертв замордованих мадярами в Перемишлі 1914 р. Крім цього під опікою філії є кілька українських воєнних могил по селах. На зборах дня 30. V. ц. р. вибра-

до виділ у такому складі: голова — посол д-р Володимир Загайкевич, заст. голови — д-р Іван Козак, члени: о. мітрат д-р Василь Левицький, п. Марія Гривнякова, Олена Кульчицька, Михайло Зубрей і заступники: Любов Захарко та Андрій Кашубинський. В день Зелених Свят 8. ц. м. відправлено урочисті панахиди на вище згаданих могилах, при чому філію Т-ва Охорони Воєнних Могил репрезентували пос. д-р В. Загайкевич і Любов Захарко. Всі згадані могили є гарно впорядковані й удержані.

Зі спортового життя.

Львів—Краків і Львів—Чернівці.

В найближчу неділю 15. ц. м. змагатись буде у Львові репрезентація Кракова проти Львова. Одночасно друга репрезентаційна дружина Львова виїде на Буковину для розіграння двох змагань (в суботу й неділю) проти репрезентації Черновець. В першому ґарнітурі виступлять головно змагуни Чорних, скріплені в деяких позиціях грачами Погоні. В другому — грачі Погоні, Чорних, Лехії, Гасмонеї й України (Кобаяр і Підлісецький).

Дрогобич: Змагання наколесників.

В неділю 8. ц. м. уладжено в нашому місті змагання наколесників, у яких взяло участь і ТСТ. „Підгіря". Траса виносила 32 км. і йшла через Дережичі, Губичі, Борислав, Воляшку, Тустановичі, Трускавець до Дрогобича. Перше місце здобув підгірянець Ґоґоц Денис з титулом найкращого наколесника Дрогобича.

Борислав: Підгіря (Дрогобич) — Ропник (Борислав) 4 : 1 (2 : 1).

Дня 8. ц. м. відбулися відплатні змагання між ТСТ. „Підгіря" Дрогобич і ТСТ. „Ропник" Борислав. Підгіря виступило в резервовому складі, а проте добре зіграна трійця нападу Підгіря (Ґеник, Мисишин, Воробець) стрілила противникові 4 ворії.

Перемишль: Перегони лодок.

Дня 9. червня ц. р. відбулися в Перемишлі заходом У. С. К. „Беркут" перегони лодок на Сяні. Простір перегонів виносив 13 км., 6 і пів км. проти бігу ріки та 6 і пів км. з бігом ріки. Участь у змаганнях взяли: Луг, Сокіл і Беркут, які виставили 6 лодок. Обсада лодки: дві особи. Перше місце заняв: 1) Беркут (Мацьків-Лев) у часі: 2 год. 9 мін. 45 сек., 2) Луг (Доротяк В.—Фільц) 2 год. 13 мін. 40 сек., 3) Луг (Леськів—Волошинський) 2 год. 15 мін. 28 сек., 4) Беркут (Сакаль—Пішак) 2 год. 15 мін. 30 сек., 5) Луг (Доротяк—Макар) 2 год. 23 мін. 40 сек., 6) Сокіл (Кліш—Волошин)

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-р Сидір Шухевич, бувший полковник-лікар австрійсько-угорської армії, помер дня 5. червня ц. р. в Беліште в Югославії в 71 році життя. В. Й. П.!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Четвер, 12-го червня, год. 8·00 веч. „Магія" (вист. Остерви).
Пятниця, 13. червня, год. 8. вечором Магія (вист. Остерви).

Малий Міський Театр:

Четвер, 12-го червня, год. 8·00 вечором Чорт (вист. Ленчевського, знижки).
Пятниця, 13. червня, год. 8. вечором, Чорт (вист. Ленчевського, знижки).

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Невинний гріх". (Колін Мур) і найн. оперові додатки.
КАСІНО: Княжна джезбенду (Ані Ондра).
КОЛЬОСЕИ: Пат і Патахон як Дон Кіхот. Він не має щастя. Пластуни горою.
КОПЕРНИК: Беб і Ска. Горою парубоцький стан! (Фербенкс, Беб Даніельс).
ЛЕВ: Пригода одної ночі.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Історія подружжя". Веселий парубок.
ОАЗА: Понад сніг.
ПАЛЯС: Звукова фільма: Липарі кохання. Пісня упавшої дівчини.
ПАН: Поштмайстер Тагеєв.
ПАСАЖ: Залізна стопа.
ПРОМІНЬ: Пристань мрій.
СІЛЕВЕ: Граф Монте Хрісто.
ФАТАМОРҐАНА: Загибіль Росії.
ХИМЕРА: Весняна парада.
УТІХА: Спокуси Бродвею.

Програма радіо.

Пятниця 13. VI. 1930.

ЛЬВІВ (385,1) 18·45 Всячина. 20·05 Муз. гутірка. 20·15 Симфоніч. концерт. **Краків** (312,8) 19·25 Всячина. **Познань** (334,8) 19·35 Вокальні інтерм. **Вильно** (366,1) 20·15. Веч. конц. **Гельсінгфорс** (221,4) 20·00 Концерт маршів. **Ляйпціг** (259) 16·30 Камерна муз. **Копенгаген** (281) 22.00 Симф. концерт. **Бреслян** (325) 16·30 Скандин. муз. **Льондон** (356) 23·00 Музика до танців. **Штутгарт** (360) 19·30 Словен. муз. **Гамбург** (372) 21·00 Весела опер. муз. **Тулюза** (381) 19·00 Муз. до танців. **Букарешт** (394) 20·00 Симфон. концерт. **Берлін** (418) 16·40 Пісні Моцарта і Мендельсона. 21·00 Звукові фільми. **Стокгольм** (436) 22·00 Камерна музика. **Рим** (441) 21·02 „Туфоліна" оперетка. **Лянгенберг** (473) 20·00 Легка музика. **Прага** (487) 20·30 Симфон. концерт. **Міляно** (501) 20·30 Симфоніч. концерт. **Відень** (516,3) 20·00 Музика на два форт. **Мюнхен** (533) 21·45 Органи. **Будапешт** (550) 17·30 Циганська муз. 19·10 Концерт. **Ленінград** (1000) 17·30 Фортепян. **Харків** (1304) 20·00 Концерт. **Париж** (1725) 21·45 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр „Кооператива" у Львові. Український Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові:
Золочів:
13. VI. „Троянда Стамбулу".
14. VI. „Церковна Миш".
15. VI. „Меддї".
16. VI. „Несподіванка".
17. VI. „Ревія: Раз та добре".
18. VI. „Мина Мазайло". 2262

Трийцятьлітній товариський зїзд абітурієнтів української гімназії з р. 1900 в Перемишлі відбудеться дня 30. червня 1930. Збірка: Перемишль 30. червня 1930 в 8. год. біля гімназії. Приява всіх Товаришів обовязкова. Інформації дає проф. Андрій Сабат, Перемишль вул. Словацького 23. — **Андрій Сабат, Д-р Іван Зілинський, Гнат Павлюх.** 2253 2-3

Загальні Збори членів „Товариства Опіки над звірятами" у Львові відбудуться в неділю 15. червня ц. р. в год. 11. передпол. у салі засідань при вул. Коперника 20. партер, офіцини. Хто любить природу нехай спішить там й впишеться у члени. — Річна вкладка 2 зол.

Прогулька до Стрільбич, Лаврова і Спаса відбудеться 14. і 15. червня заходом тов. „Плай". Виїзд зі Львова до Старого Самбора в суботу в год. 14·55, поворот з Тершова в неділю в год. 19·12. Кошти дороги біля 15 зол. Харчі власні, потрібні копи. Збірка в год. 14. при вході до Головного Двірця.

Ширші Сходини Союзу Українок відбудуться в пятницю 13. ц. м. в годині 18·30 у власній домівці. На порядку звіт п. М Рудницької з поїздки на міжнародні жіночі зїзди до Відня. Гостям раді. Окремих запрошень не розсилається. — **Головний Виділ С. У. у Львові.**
2268 1—2

Управа приватної дівочої гімназії „Рідної Школи", гуманістичний тип в Тернополі подає до відома, що з початком слідуючого шкільного року (1930/31) відкриває першу класу. Вступні іспити до І. класи будуть відбуватись 27. і 28. червня, а до клас IV—VII. від 26 до 30. червня ц. р. — **Управа гімназії.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЧОРНЯВИЙ! До 1. VII. згода! Ірина.
2270 1—1

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую брилянти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 1857 70

КОРОНКИ до білля, модні та церковні, найдешевше „Wenecja" Боїмів 19.
2046 26—30

БРИЛЯНТИ, також іншу біжутерію купує по високій ціні Домбровскі-Розважевскі, Львів (Готель Жоржа) Академічна 2. 1856 22-?

ВОРОХТА! ВІЛЛЯ ЧЕРЕМШИНА! Наталії Семанюкової поручає соняшні комнати з цілим удержанням.
2254 3—4

РУТИНОВАНОГО конципієнта, спосібного самостійно вести адвокатську канцелярію пошукую сейчас. Зголошення: Адвокат Дмитро Мудрецький, Чесанів. 2271 1—4

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО
бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг
та лікарської косметики
ординує від 8—10½, 14—18.
в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратні почекальні.
ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п.
826 **Телефон 65—87.**

Оповістка.

Управа „Рідної Школи" в Долині примістить 80—100 селянських дітей на приватних мешканнях у Долині. Вписи до всіх сімох клас (від І.—VII.) відбудуться 29. і 30. червня і 1, 2. і 3. липня ц. р. Зголошуватися в Управі „Рідної Школи" Долина—Одиниця. Всечесніших Отців Парохів просимо прочитати ласкаво нашу оповістку в церквах і заохотити парохіян, до одинокої в повіті української 7 класової школи.

В Ж Е у цьому місяці вийде з друку

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКОГО ЛЬВОВА

в якому будуть поміщені види міста і знимки українських товариств, установ, кооперативних і приватних підприємств. — В Альбомі буде до 150 гарних знимок з поясненнями в інформаційній части. Альбом друкується на гарному папері і буде гарною памяткою для кожного українця. Заразом буде доказом поступу нашої праці у столичному городі.

Ціна одного примірника 12 зол.
(в люксусовій оправі 20 зол.).

Наклад Альбому є невеликий, а по його вичерпанні буде вильосувано **60 нагород:**

1	нагорода в сумі	250	зол.
3	нагороди по	100	зол.
22	нагороди по	50	зол.
34	нагороди по	25	зол.

разом на суму 2.500 зол.

Кожний, хто купить собі Альбом, може в щасливому випадку добути ще й одну з цих нагород. — При кожному примірнику Альбому буде особистий рахунок з порядковим числом.

Після льосування, яке відбудеться в неділю 9. листопада 1930 р., вислід його буде оголошений в пресі, а щасливим власникам Альбому (згл. відповідного рахунку) на яких число випаде премія, негайно вишлеться нагороду за предложенням відносного рахунку.

Замовлення слати на адресу: **Кооператива „Національне Обєднання" у Львові, вул. Костюшка 1а/II. з дописною: „Альбом".** Кошта почтової пересилки у висоті 1 зол. оплачує той, що замовляє. 2234 2—2

ВПИСИ до виховавчо-наукового Заведення ім. З. Стшалковської у Львові, вул. Зелена ч. 22, тел. 98 відбуваються щодня в аулі Заведення від 9—11 і від 4—6. Вступні іспити розпочинаються від дня 16. червня.

Заведення обіймає: 8-клясову гуманістичну і матем.-природничу гімназію, 5-клясову учительську семинарію, 4-клясову коедукаційну шкілку, музичну школу та інтернат, уряджений згідно з найновішими вимогами гигієни. На бажання подрібні умови. **Заведення має повні права прилюдности державних шкіл.** 2266

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.